АСОСНОККУНӢ

ба лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи номи фирмавӣ»

Вазорати рушди иқтисод ва савдо лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи номи фирмавӣ» ҷиҳати дар амал татбиқ намудани муқаррароти банди 39 Стратегияи миллии рушди моликияти зеҳнии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 июни соли 2021, №210 тасдиқ гардидааст ва ҷиҳати иҷрои супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9 августи соли 2013, №7713 (12.2-6) оид ба таҳия намудани санади меъёрии ҳуқуқӣ оид ба “Номи фирмавӣ”, таҳия карда шуд.

Мақсади асосии таҳияи лоиҳаи мазкур ин амалигардонии банди 1 Нақшаи кори Шӯрои миллӣ оид ба ҳамоҳангсозӣ ва рушди соҳаи моликияти зеҳнӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2019 ва яке аз чорабиниҳои асосӣ ин омӯзиш, таҳлил ва такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии миллии соҳаи моликияти зеҳнӣ ва мутобиқ намудани онҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии байналмилалии соҳаи моликияти зеҳнӣ мебошад.

Бояд қайд кард, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон аъзои комилҳуқуқи Конвенсияи Париж «Оид ба ҳифзи моликияти саноатӣ» ба ҳисоб меравад, ки Конвенсияи мазкур дар баробари дигар объектҳои моликияти саноатӣ, “Номи фирмавӣ”-ро низ ҳамчун объекти алоҳида ба танзим медарорад.

Мутобиқи қисми 4 моддаи 55 Кодекси гражданӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ҳуқуқие, ки ташкилоти тиҷоратӣ мебошад, бояд номи фирмавӣ дошта бошад. Шахси ҳуқуқие, ки номи фирмавии он мувофиқи тартиби муқарраргардида ба қайд гирифта шудааст, барои истифодаи он ҳуқуқи мустасно, яъне истисноӣ дорад.

Шахсе, ки номи ба қайд гирифташудаи фирмавии шахси дигарро ғайриқонунӣ истифода мекунад, бо талаби соҳиби ҳуқуқдори номи фирмавӣ вазифадор аст истифодаи онро қатъ карда, зиёни расонидаашро ҷуброн намояд.

Боиси зикр аст, ки дар қисми 4 моддаи 55 Кодекси гражданӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид шудааст, ки тартиби бақайдгирӣ ва истифодаи номи фирмавиро қонунҳо мутобиқи ҳамин Кодекс муайян менамоянд. Тавре, ки дида мешавад муносибатҳои ҳуқуқӣ вобаста ба номи фирмавӣ мутобиқи меъёрҳои Кодекси гражданӣ ва меъёрҳое, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии иловагӣ муқаррар гардидаанд, татбиқ карда мешаванд.

Мавриди қайд аст, ки номи фирмавӣ мутобиқи қисми 2 моддаи 1126 Кодекси гражданӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз объектҳои алоҳидаи ҳуқуқи моликияти зеҳнӣ муқаррар карда шудааст, аммо дар Кодекси мазкур мафҳум ва мазмуни номи фирмавӣ пешбинӣ нашудааст.

Ҳамзамон, тартиби бақайдгирии номи фирмавӣ дар асоси бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ба роҳ монда шудааст, вале дигар муносибатҳое, ки аз истифодабарии “Номи фирмавӣ” бармеоянд ба танзим даровaрда нашудаанд, аз он ҷумла муносибатҳои объекти мазкур бо дигар воситаҳои фардикунонии молу хизматрасонӣ дар муомилоти гражданӣ.

Ҳангоми қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи номи фирмавӣ” мушкилиҳое, ки байни номи фирмавӣ ва дигар воситаҳои фардикунонӣ (тамғаи

молӣ, тамғаи хизматрасонӣ, ишораҳои ҷуғрофӣ ва нишонаи тиҷоратӣ) ба вуҷуд меоянд, пурра бартараф хоҳанд шуд, инчунин баррасӣ ва ҳалли баҳсҳо миёни шахсони ҳуқуқӣ, воқеӣ, соҳибкорон ва мақомотҳои ваколатдори давлатӣ, аз он ҷумла судҳо ва мақомотҳои ҳифзи ҳуқуқ осон мегарданд.

Инчунин муқаррароти моддаи 10 лоиҳаи Қонуни мазкур ҷиҳати дар амал татбиқ намудани сархати дуюми қисми 2 моддаи 959 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон равона карда шудааст.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи номи фирмавӣ” аз 4 Боб ва 17 модда иборат буда, муносибатҳоеро, ки вобаста ба ҳифзи ҳуқуқӣ ва истифодабарии номи фирмавӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён меоянд, пурра ба танзим медарорад.

Тибқи банди 13 «Тартиби гузаронидани экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумиҳатмидоштаи вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва лоиҳаҳои онҳо, арзёбии дохилиидоравии зиддикоррупсионии лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», лоиҳаи қарори дар боло қайдгардида мавриди арзёбии дохилиидоравӣ қарор гирифта дар натиҷаи он дар матни лоиҳаи мазкур омилҳои бавуҷуд овардандаи коррупсия ошкор нагардидааст.

Лоиҳаи қарори мазкури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба меъёрҳои Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет», «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи моликияти зеҳнӣ мухолифат надошта, амалӣ намудани он аз буҷети ҷумҳуриявӣ маблағгузории иловагиро талаб намекунад.

Бо назардошти нуқтаҳои қайдгардида эҳтиромона хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи қарори мазкур барои баррасӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод ва дастгирӣ карда шавад.